

**EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
19 iulie 2023**

Probă scrisă

**LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. ROMÂNE/COM. ÎN
LB. ROMÂNĂ / MAT./MAT. ȘI EXPL. MED. (ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMĂR ÎN LIMBA ROMÂNĂ)**

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatura română (40 de puncte)

1. Se dă textul:

– *Trebuie să-ți spun de la început că toată viața am fost un înverșunat căutător de comori. De mic copil am crezut în ele și le-am urmărit [...]. Doica, dădaca, slugile, finii și vecinii, toți mi-au hrănit copilăria nu atât cu basme, cât cu realități, cu arătări topografice precise. În inima unor gorgane* ce străjuiau satul se ascundeau mari mituri, cu comorile lor. La rădăcinile multor pomi bătrâni zăcea îngropată câte o poveste alături de o căldare cu galbeni. Toți le văzuseră jucând în ajun de zile mari, pălălăi verzi când e aur, flăcări roșii când e argint ori aramă. Toți, cu mic cu mare, le pândeam, iscodindu-ne. Și nimeni nu se mira când a doua zi de Sfântul Gheorghe sau de noaptea Învierii locurile bântuite erau înflorite de găuri adânci. Asta aprindea și mai mult râvnele.*

Când un gospodar începea să-și ridice casă mare și prindea cheag, era pentru că găsise o comoară. Încât colindam de mic pe coclaurile satului, căutând măcar urmele focului lăuntric, care pârlește iarba în anumit chip, numai căutătorilor de comori cunoscut.

De altfel, fiecare familie avea, moștenite, tainele și nădejdiile ei. Strămoșii popii ascunseseră în fundul prisăcii o puțină cu aur. Dascălul avea comoara bunicilor, pierdută într-o râpă. Tata însuși povestea că era copil când părinții lui și-au părăsit de frica răzmeriței gospodăria, îngropând la rădăcina unor gutui o avere. La înapoiere, n-au mai știut locul, și bogățiile au rămas zestre gliei.

(Vasile Voiculescu, *Taina gorunului*)

* *gorgan*, s. n. Movilă înălțată deasupra unui mormânt străvechi.

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- a) Transcrieți, din textul dat, două cuvinte care conțin triftongi. **2 puncte**
- b) Alcătuiți un enunț cu un alt sens al verbului *a vedea* decât cel din fragmentul dat. **2 puncte**
- c) Scrieți două cuvinte formate prin mijloace interne de îmbogățire a vocabularului care aparțin familiei lexicale a verbului „a crede”. **2 puncte**
- d) Indicați câte un sinonim contextual pentru cuvintele subliniate: *urmele*, *povestea*. **2 puncte**
- e) Precizați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: *Tata însuși povestea că era copil când părinții lui și-au părăsit de frica răzmeriței gospodăria, îngropând la rădăcina unor gutui o avere.* **2 puncte**
- f) Construiți un enunț în care un substantiv comun, selectat din ultimul paragraf al textului, să fie în cazul genitiv cu funcția sintactică de complement circumstanțial de timp. **2 puncte**
- g) Rescrieți prima propoziție subordonată din fragmentul dat, indicând felul acesteia. **2 puncte**
- h) Construiți o frază cu o propoziție subordonată predicativă introdusă printr-un adverb relativ. **2 puncte**
- i) Menționați rolul cratimei în structura *să-ți (să-ți spun)*. **1 punct**
- j) Explicați, într-un text de 40-60 de cuvinte, semnificația secvenței: *Doica, dădaca, slugile, finii și vecinii, toți mi-au hrănit copilăria nu atât cu basme, cât cu realități, cu arătări topografice precise. În inima unor gorgane ce străjuiau satul se ascundeau mari mituri, cu comorile lor. La rădăcinile multor pomi bătrâni zăcea îngropată câte o poveste alături de o căldare cu galbeni.* **3 puncte**

2. Redactați un eseu de minimum 500 de cuvinte în care să prezentați *particularitățile unui discurs liric* prin referire la o creație poetică aparținând lui Lucian Blaga. **20 de puncte**

În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- încadrarea creației poetice alese în contextul operei lui Lucian Blaga;
- prezentarea a trei elemente de structură, de construcție a discursului liric și de limbaj, semnificative pentru textul liric ales (de exemplu: titlu, motiv literar, idee poetică, instanțele comunicării poetice, mărci lexico-gramaticale ale eului liric, elemente de prozodie, figuri de stil);
- comentarea unei idei/imagini poetice semnificative din opera poetică selectată.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografia, punctuația* – 1 punct; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 500 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

B. Matematică (20 de puncte)

1. Martin desenează pe caiet numai triunghiuri, apoi numai pătrate, în total 45 de figuri și 153 de laturi. Martin colorează prima figură cu roșu, a doua cu galben, a treia cu albastru, apoi iar colorează cu roșu, apoi cu galben, apoi cu albastru, și tot așa până când termină de colorat toate figurile. Ce culoare are ultimul triunghi desenat pe caiet?

7 puncte

2.

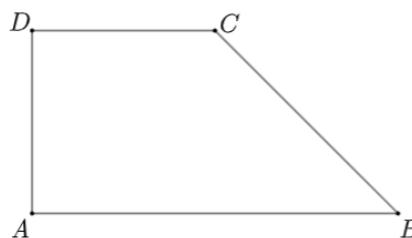
a) Calculați valoarea numărului $A = \left(2 + \frac{3}{2} + \frac{4}{3} + \frac{5}{4} + \frac{6}{5}\right) - \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5}\right)$.

3 puncte

b) Ordonăți descrescător numerele: $\frac{5}{4}, \frac{3}{2}, \frac{6}{5}, \frac{4}{3}$.

1 punct

3. În figura alăturată este reprezentat trapezul dreptunghic $ABCD$ în care $\sphericalangle A = 90^\circ$, $\sphericalangle B = 45^\circ$ și $AD = DC = 6$ cm.

7 puncte

4. Din câte cuburi cu latura de 3 cm se poate forma un cub cu latura de 9 cm ?

2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română (20 de puncte)

Analizați, în 1-2 pagini, *specificul abordării textelor narative în învățământul primar la clasa a IV-a*, având în vedere următoarele aspecte:

- explicarea specificității abordării textelor narative (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea) în lecțiile de limba și literatura română;
- prezentarea etapelor familiarizării elevilor cu un text narativ;

- prezentarea succintă a două metode utilizate în abordarea textelor narative la limba și literatura română la clasa a IV-a;
- menționarea a două mijloace de învățământ care pot contribui la receptarea mesajelor textelor narative la clasa a IV-a.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

B. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului în învățământul primar (10 puncte)

Competența specifică *Utilizarea unor unități de măsură pentru determinarea, compararea și ordonarea duratelor unor evenimente variate* face parte din Programa școlară pentru clasa a II-a, *Matematică*, aprobată prin OMEN nr. 3418/2013.

a) Precizați o metodă pe care o considerați adecvată pentru realizarea competenței specifice date și argumentați alegerea metodei, relevându-i valențele formative. **5 puncte**

b) Formulați un obiectiv operațional (folosind un model de operaționalizare la alegere), corelat cu o sarcină de învățare și cu un item de evaluare, aplicabile în formarea/dezvoltarea competenței specifice date. **5 puncte**